

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
імені Б. Д. Таврилішина

Ірина ІВАЩУК

« 31 » 33680120 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту новітніх освітніх
технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 31 » 33680120 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » 33680120 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «МІЖНАРОДНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ»

ступінь вищої освіти «бакалавр»

галузь знань 24 Сфера обслуговування

спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа

освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Кафедра міжнародної економіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	РС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	3	6	28	14	3	6	99	150	6	-
Заочна	3	6	8	4	-	-	138	150	6	-

Тернопіль – ЗУНУ

2023

Робоча програма розроблена:
канд. екон. наук, ст. викладачем Людмилою ГЕРМАН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародної економіки, протокол
№ 1 від 28.08.2023 р.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 241 Готельно-ресторанна
справа, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності
к. е. наук, доцент

Юрій ГУМЕНЮК

Гарант ОПП

Вікторія ДАНИЛЕНКО-КУЛЬЧИЦЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ “ Міжнародні міграційні процеси”
1.1. Опис дисципліни “Міжнародні міграційні процеси”**

Дисципліна – “Міжнародні міграційні процеси”	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"	Статус дисципліни блок вибіркових дисциплін Мова викладання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 241 "Готельно- ресторанна справа"	Рік підготовки: ДФН – 3. ЗФН – 3. Семестр: ДФН – 6. ЗФН – 6.
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»	Лекції: ДФН – 28 год. ЗФН – 8 год. Практичні заняття: ДФН – 14 год. ЗФН- 4 год.
Загальна кількість годин – 150 год.	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Самостійна робота: ДФН – 99 год. ЗФН – 138 год. Тренінг, КПЗ: ДФН – 6 год. Індивідуальна робота: ДФН – 3 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю: ДФН – залік ЗФН – залік

**2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“ Міжнародні міграційні процеси”**

2.1. Метою навчальної дисципліни “Міжнародні міграційні процеси” є формування у студентів знань та навиків у сфері регулювання міжнародних міграційних процесів, виявлення їх причин, викликів та можливостей для міст-дестинацій іммігрантів з причин пошуку роботи, житла, туризму чи отримання освітніх послуг.

2.2. Завдання вивчення дисципліни “Міжнародні міграційні процеси” полягають у тому, щоб ознайомити студентів з особливостями міжнародних міграційних процесів, цілями, які переслідують мігранти та наслідками як для країн-донорів, так і для міст-дестинацій прибуття іммігрантів, а також можливостями та викликами, які виникають внаслідок потоків біженців та шукачів притулку, а також необхідністю формування

спільної міграційної політики країнами ЄС внаслідок нелегальних та легальних потоків мігрантів й хвилею біженства.

2.3. В результаті вивчення дисципліни "Міжнародні міграційні процеси" студенти повинні знати:

- міграційні потоки та особливості їх регулювання;
- еволюцію світових ринків робочої сили та причини привабливості міст-дестинацій для мігрантів;
- причини та наслідки нерегулярних потоків біженців;
- особливості імміграційної політики країн ЄС щодо перетину їхніх кордонів іммігрантами;
- права та обов'язки мігрантів;
- імміграційні потоки в сфері туризму та освіти, особливості їхнього від'їзду, прибуття, перебування, прикордонного контролю та тимчасового чи постійного резиденства.

вміти:

- виявляти знання та розуміння причин та наслідків міжнародних міграційних потоків та ролі міграційної політики у сфері їх регулювання.
- аналізувати еволюцію формування світових центрів тяжіння робочої сили та привабливих міст-дестинацій.
- аналізувати виклики міграційних потоків для країн – основних реципієнтів іммігрантів.
- використовувати сучасні джерела економічної інформації для систематизації та аналізу виявлення причин потоків біженців та визначення їх правового статусу.
- аналізувати та розв'язувати завдання щодо впливу потоків біженців та іммігрантів загалом на формування міграційної політики країн ЄС.
- прогнозувати на основі теоретичних та практичних знань вплив безвізового режиму на подальші потоки мігрантів в сфері туризму.
- проводити економічний аналіз географії потоків мігрантів в сфері отримання освітніх послуг та процедури визнання дипломів.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ “Міжнародні міграційні процеси ”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Тема 1. Міграційні потоки та особливості їх регулювання.

Суть міграційних потоків. Причини міжнародної міграції. Класифікація міжнародної міграції. Роль візового та безвізового режимів в системі формування міграційної політики.

Література: [1-27]

Тема 2. Світові ринки робочої сили та міста дестинації мігрантів.

Формування основних ринків робочої сили. Фактори, що мають визначальний вплив на розвиток світового ринку праці. Теоретичні засади формування світового ринку праці. Основні ринки робочої сили. Позитивні і негативні соціально-економічні наслідки міграції робочої сили країн-експортерів і країн-імпортерів.

Література: [1-27]

Тема 3. Виклики міграції для міст дестинацій.

Міста дестинації для іммігрантів. Виклики міграційних потоків для міст – основних реципієнтів іммігрантів. Економічний та соціальний вплив іммігрантів на міста дестинації. Політичний вплив мігрантів на приймаючі країни. Вплив мігрантів на розвиток інфраструктури та послуг. Виклики та можливості для Берліна як міста дестинації мігрантів. Виклики та можливості для Афін як міста дестинації мігрантів. Виклики та можливості для Парижа як міста дестинації мігрантів.

Література: [1-27]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯРНИХ ТА НЕРЕГУЛЯРНИХ ПОТОКІВ МІГРАНТІВ ТА ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ЇХНЬОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Тема 4. Регулювання потоків біженців.

Поняття біженці та визначення їх правового статусу. Система виявлення причин потоків біженців в світовій економіці. Імміграційна політика регулювання потоків біженців.

Література: [1-27]

Тема 5. Нелегальна міграція та «трафікінг» (торгівля людьми).

Суть «торгівля людьми» в глобалізованому світі. Причини виникнення «трафікінг» в процесі вербування осіб. Класифікація різновидів торгівлі людьми. Напрямки діяльності правоохоронних органів у сфері протидії торгівлі людьми та наданні допомоги потерпілим.

Література: [1-27]

Тема 6. Формування міграційної політики країн ЄС щодо перетину кордону іммігрантами.

Дослідження формування міграційної політики країнами-членами ЄС. Виявлення наслідків нерегульованих потоків біженців для країн ЄС. Дослідження проблемних аспектів міграційної політики країн ЄС щодо потоків біженців та нелегальних мігрантів. Дослідження системи напрямків та методів протидії торгівлі людьми на міжнародному та національному

рівнях окремих країн.

Література: [1-27]

Тема 7. Безвізовий режим та міграційні потоки в сфері туризму.

Аналіз процедур запровадження безвізового режиму для України. SWOT-аналіз умов розвитку регіональних ринків праці при лібералізації візового режиму з ЄС. Зарубіжний досвід запровадження безвізового режиму. Візова лібералізація та туристичні потоки.

Література: [1-27]

Тема 8. Географія міграційних потоків в сфері освітніх послуг.

Топ привабливі країни (міста) для отримання освітніх послуг. Україна в системі надання освітніх послуг іммігрантам. Права та обов'язки мігрантів – користувачів освітніх послуг в країні тимчасового перебування. Особливості видачі посвідок та визнання дипломів в Україні для іммігрантів.

Література: [1-27]

4.1. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ

“Міжнародні міграційні процеси”, денна форма

Тема	Години					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ						
Тема 1. Міграційні потоки та особливості їх регулювання.	2	2	12	1	2	Поточне опитування
Тема 2. Світові ринки робочої сили та міста дестинації мігрантів.	2		12			
Тема 3. Виклики міграції для міст дестинацій.	4	2	12			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯРНИХ ТА НЕРЕГУЛЯРНИХ ПОТОКІВ МІГРАНТІВ ТА ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ЇХНЬОГО РЕГУЛЮВАННЯ						
Тема 4. Регулювання потоків біженців.	4	2	12	2	4	Поточне опитування
Тема 5. Нелегальна міграція та «графікінг» (торгівля людьми).	4	2	12			
Тема 6. Формування міграційної політики країн ЄС щодо перетину кордону іммігрантами.	4	2	13			
Тема 7. Безвізовий режим та міграційні потоки в сфері туризму.	4	2	13			
Тема 8. Географія міграційних потоків в сфері освітніх послуг.	4	2	13			
Всього	28	14	99	3	6	

4.2. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ “Міжнародні міграційні процеси”, заочна форма

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ			
Тема 1. Міграційні потоки та особливості їх регулювання.	4	2	17
Тема 2. Світові ринки робочої сили та міста дестинації мігрантів.			17
Тема 3. Виклики міграції для міст дестинацій.			17
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯРНИХ ТА НЕРЕГУЛЯРНИХ ПОТОКІВ МІГРАНТІВ ТА ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ЇХНЬОГО РЕГУЛЮВАННЯ			
Тема 4. Регулювання потоків біженців.	4	2	17
Тема 5. Нелегальна міграція та «трафікінг» (торгівля людьми).			17
Тема 6. Формування міграційної політики країн ЄС щодо перетину кордону іммігрантами.			17
Тема 7. Безвізовий режим та міграційні потоки в сфері туризму.			18
Тема 8. Географія міграційних потоків в сфері освітніх послуг.			18
Разом	8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ “Міжнародні міграційні процеси”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Міграційні потоки та особливості їх регулювання.

Мета: знати суть, причини та класифікаційні ознаки міграційних процесів, а також оцінювати роль візового та безвізового режимів в системі формування міграційної політики. Розуміти еволюцію формування центрів тяжіння робочої сили та привабливість міст для мігрантів.

Питання для обговорення:

Суть міграційних потоків. Причини міжнародної міграції. Класифікація міжнародної міграції. Роль візового та безвізового режимів в системі формування міграційної політики.

Тема 2. Світові ринки робочої сили та міста дестинації мігрантів.

Питання для обговорення:

Формування основних ринків робочої сили. Фактори, що мають визначальний вплив на розвиток світового ринку праці. Теоретичні засади формування світового ринку праці. Основні ринки робочої сили. Позитивні і негативні соціально-економічні наслідки міграції робочої сили країн-експортерів і країн-імпортерів.

Література: [1-27]

Практичне заняття 2.

Тема 3. Виклики міграції для міст-дестинацій.

Мета: розуміти економічні, соціальні, політичні, інфраструктурні виклики міграційних потоків для міст – основних реципієнтів іммігрантів.

Питання для обговорення:

Міста-дестинації для іммігрантів. Виклики міграційних потоків для міст – основних реципієнтів іммігрантів. Економічний та соціальний вплив іммігрантів на міста-дестинації. Політичний вплив мігрантів на приймаючі країни. Вплив мігрантів на розвиток інфраструктури та послуг. Виклики та можливості для Берліна як міста-дестинації мігрантів. Виклики та можливості для Афін як міста-дестинації мігрантів. Виклики та можливості для Парижа як міста-дестинації мігрантів.

Література: [1-27]

Практичне заняття 3.

Тема 4. Регулювання потоків біженців.

Мета: усвідомлювати причини потоків біженців в світовій економіці та роль імміграційної політики в сфері їх регулювання.

Питання для обговорення:

Поняття біженці та визначення їх правового статусу. Система виявлення причин потоків біженців в світовій економіці. Імміграційна політика регулювання потоків біженців.

Література: [1-27]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯРНИХ ТА НЕРЕГУЛЯРНИХ ПОТОКІВ МІГРАНТІВ ТА ЕФЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ЇХНЬОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Практичне заняття 4.

Тема 5. Нелегальна міграція та «трафікінг» (торгівля людьми).

Мета: розуміти поняття «трафікінг» та його наслідки для глобальної економіки та вміти аналізувати методи запобігання торгівлі людьми на національному, регіональному та глобальному рівнях.

Питання для обговорення:

Суть «торгівля людьми» в глобалізованому світі. Причини виникнення «трафікінг» в процесі вербування осіб. Класифікація різновидів торгівлі людьми. Напрямки діяльності правоохоронних органів у сфері протидії торгівлі людьми та наданні допомоги потерпілим.

Література: [1-27]

Практичне заняття 5.

Тема 6. Формування міграційної політики країн ЄС щодо перетину кордону імігрантами.

Мета: усвідомлювати причини потоків мігрантів, зокрема біженців до країн ЄС, а також наслідки нерегульованих потоків біженців для країн ЄС.

Питання для обговорення:

Дослідження формування міграційної політики країнами-членами ЄС. Виявлення наслідків нерегульованих потоків біженців для країн ЄС. Дослідження проблемних аспектів міграційної політики країн ЄС щодо потоків біженців та нелегальних мігрантів. Дослідження системи напрямків та методів протидії торгівлі людьми на міжнародному та національному рівнях окремих країн.

Література: [1-27]

Практичне заняття 6.

Тема 7. Безвізовий режим та міграційні потоки в сфері туризму.

Мета: усвідомлювати перспективи та виклики безвізового режиму для обох учасників міграційних потоків в сфері туризму.

Питання для обговорення:

Аналіз процедур запровадження безвізового режиму для України. SWOT-аналіз умов розвитку регіональних ринків праці при лібералізації візового режиму з ЄС. Зарубіжний досвід запровадження безвізового режиму. Візова лібералізація та туристичні потоки.

Література: [1-27]

Практичне заняття 7.

Тема 8. Географія міграційних потоків в сфері освітніх послуг.

Мета: знати права та обов'язки мігрантів – користувачів освітніх послуг в країні тимчасового перебування, особливості видачі посвідок та визнання дипломів.

Питання для обговорення:

Топ привабливі країни (міста) для отримання освітніх послуг. Україна в системі надання освітніх послуг імігрантам. Права та обов'язки мігрантів – користувачів освітніх послуг в країні тимчасового перебування. Особливості видачі посвідок та визнання дипломів в Україні для імігрантів.

Література: [1-27]

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ (КПІЗ)

Індивідуальні завдання з дисципліни “Міжнародні міграційні процеси” виконується самостійно кожним студентом. Метою виконання КПІЗ є поглиблене вивчення найбільш актуальних проблем міжнародних міграційних процесів та їх регулювання, отримання навичок аналізу причин

та викликів міжнародних потоків в глобальній економіці. КППЗ виконується упродовж всього семестру у відповідності до встановлених графіків, дотримання яких є необхідною передумовою допуску до здачі змістових модулів. Підсумкова оцінка за виконання КППЗ виставляється після захисту всіх складових завдання. Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Міжнародні міграційні процеси».

Структура виконання КППЗ:

Етап 1. Вибрати країну для дослідження міжнародних процесів.

Етап 2. Проаналізувати в'їзд та виїзд мігрантів обраної країни в динаміці (в розрізі років).

Країна	В'їзд мігрантів		Виїзд мігрантів	
	2020 рік	2022 рік	2020 рік	2022 рік

Зробити висновок щодо динаміки міграційних потоків обраної країни.

Етап 3. Проаналізувати хто є іммігрантами обраної країни в розрізі років.

Етап 4. Оцінити географію потоків еміграції з обраної країни.

Країна (обрана країна)	Іммігранти, тис. чол.		Перелік країн, з яких емігрують в обрану країну.	Емігранти, тис. чол.		Перелік країн, які є привабливими для еміграції з обраної країни
	2020	2022		2020	2022	

Зробити висновок.

Етап 5. Проаналізувати причину перетину кордонів емігрантів з обраної країни та іммігрантів до обраної країни.

1. Трудова міграція (%)
2. Обмін програмами та мобільність студентів, викладачів (%)
3. Закупи (шопінг) (%)
5. Війна, тероризм, навколишнє середовище (природні катаклізми) (%)
6. Туристична мета, подорожі, екскурсії, відпочинок тощо (%)

Зробити висновок на основі ґрунтового компаративного аналізу.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ»

Мета тренінгу з дисципліни «Міжнародні міграційні процеси» – формування у студентів цілісного бачення, критичного мислення та пропонування обґрунтованих рішень на основі використання теоретичних знань під час розв'язання практичних завдань та вміння змістовно інтерпретувати отримані результати. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

1. Уявити, що ти відвідуєш країну, яку ти обрав попередньо для здійснення КППЗ.
2. Коротко описати яку мету ти переслідував, відвідуючи вибрану країну.
3. Проаналізувати національну міграційну політику обраної країни.
4. Дослідити в'їзд та перебування в обраній країні, беручи до уваги мету відвідування.
5. Тимчасове чи постійне перебування в обраній країні. Резиденти: залежить від мети візиту.
6. Які причини відмови у в'їзді до обраної країни? Не забувайте яка мета перебування в обраній країні. Прив'яжіть відмову із метою перебування.
7. Візові формальності обраної країни, беручи до уваги мету вашого відвідування.
8. Особливості прикордонного контролю обраної країни.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Організація самостійної роботи студентів вимагає особливої уваги, тому, що частина питань, кожної теми виноситься на самостійне вивчення студентами. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених кафедрою для вивчення навчальної дисципліни. Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю (питання, тестування) з боку студента. Самостійна робота над засвоєнням дисципліни може виконуватися у читальних залах університету, навчальних кабінетах та комп'ютерних лабораторіях, в домашніх умовах. Кафедра забезпечує консультації з окремих найскладніших тем курсу. Викладачі кафедри здійснюють також поточний і підсумковий контроль та аналізують результати самостійної роботи студента. Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовується на навчальних заняттях.

Зміст самостійної роботи

№	Теми
1	Національна міграційна політика
2	Візовий контроль
3	Прикордонний контроль
4	Резидент: особливості отримання тимчасового та постійного проживання
5	Міграція з метою навчального обміну та отримання освітніх послуг
6	Міграційні потоки в сфері введення бізнесу за кордоном та туризму
7	Відвідування родичів та друзів: візові формальності

8	Імміграційна політика
9	Воз'єднання сімей
10	Програми допомоги біженцям та їхнього розселення
11	Трудова міграція
12	Торгівля людьми та незаконний в'їзд мігрантів
13	Захист жертв «трафікінг»
14	Права мігрантів
15	Міжнародна допомога біженцям
16	Політика повернення мігрантів
17	Допомога мігрантам у добровільному поверненні додому
18	Політика обов'язкового повернення мігрантів
19	Тимчасове повернення мігрантів
20	Політика реінтеграції мігрантів
21	Співробітництво в регулювання потоків мігрантів, біженців та осіб, які перебувають в рабстві
22	Підтримка діаспори
23	Грошові перекази
Разом: ДФН-99 год. ЗФН -138 год.	

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни “Міжнародні міграційні процеси” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- залік;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

В процесі вивчення дисципліни “Міжнародні міграційні процеси” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента за 100-бальною шкалою:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, тренінг)
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час заняття	1. Усне опитування під час заняття (5 теми по 5 балів = 25)	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів

(3 теми по 5 балів = 15 балів) 2. Письмова робота = 85 балів	балів) 2. Письмова робота = 75 балів	
---	---	--

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-8
2.	Проекційний екран	1-8
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-8
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-8
5.	Персональні комп'ютери	1-8
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8
8.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-8
9.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-8
10.	Google Forms, Google Sheets	1-8

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Міграційний профіль України 2019. Міграційна служба України. URL: http://dmsu.gov.ua/images/files/UKR_Migration_%20Profile_2013.pdf
2. Адамик В.В., Стахова Н.В. Трансформація європейської міграційної політики в умовах глобальних і регіональних викликів. Вісник Економіки. Випуск 3(105). 2022. С. 137-152.
3. Міжнародна організація міграції. URL: <http://www.iom.org.ua/en>.
4. Омеляненко В.А., Кулінич К.М. Міжнародні процеси інтелектуальної міграції в контексті глобальних інноваційних тенденцій. URL: http://www.asconf.com/eng/archive_view/103

5. Міграція в умовах трансформації регіональних ринків праці України: механізми регулювання / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. ред. У. Я. Садова. Львів, 2019. 263 с. (Сер. «Проблеми регіонального розвитку»).
6. Основні показники ринку праці. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
7. Про розвиток безвізового діалогу між Україною та ЄС. URL: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ukraine-eu/justice/visa-liberalization>
8. Глобальна проблема біженців. ЄС і Туреччина вже домовились URL: <http://www.ukrop-ua.net/userpublications/16350-globalna-problema-bzhencv-yes-turechchina-vzhe-domovilisy-a-scho-dal.html>
9. Короленко Н.В., Петросян А.А. Міжнародна міграція робочої сили: причини та наслідки. Ефективна економіка. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/87.pdf
10. Іващук І.О., Стахова Н.В., Живко М.А. Міжнародні міграційні процеси. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 204 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/45203>
11. Комар Н.В. Міста дестинації мігрантів в Європі: виклики та можливості. Економічний аналіз. 2020. Том 30. №1. Ч. 2. С. 47-55. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1751>
12. Європейська міграційна криза. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
13. Звіт Агентства ООН у справах біженців. URL: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>
14. Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. К.: НІСД, 2018. 472 с.
15. Біженці та шукачі захисту в Україні. Тематичний огляд УВКБ ООН. Червень 2019. URL: https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/06/2019-06-UNHCR-UKRAINE-Refugee-and-Asylum-Seekers-Update-FINAL_UKR.pdf
16. Кухтик С. В., Деркаченко Ю. В. Імміграція та адвокація прав біженців і внутрішньо переміщених осіб: навчальний посібник. Київ. 2019. 397 с. URL: <https://khai.edu/assets/documents/985/11.MSc2.pdf>
17. McAuliffe, M. and A. Triandafyllidou (eds.), 2021. World Migration Report 2022. International Organization for Migration (IOM), Geneva.
18. Peers, S., Guild, E., Acosta Arcazazo, D., Groenedijk, K., Moreno-Lax, V., (eds.), EU Immigration and Asylum Law (text and commentary). Second edition, Martinus Nijhoff, Leiden, 2019.
19. International Migration 2020 Highlights. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division. United Nations New York, 2020. URL: https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/undesa_pd_2020_international_migration_highlights.pdf
20. 2020 Annual International Migration and Forced Displacement Trends and Policies Report to the G20. URL: <https://www.oecd.org/migration/mig/FINAL-2020-OECD-ILO-UNHCR-IOM-G20-report.pdf>

21. Martin Hofmann, Audrey Jolivel, Daria Huss, Caroline Ambiaux. International Migration: Drivers, Factors and Megatrends. March 2020. URL: <https://www.icmpd.org/file/download/51472/file/Policy%2520Paper%2520-%2520Geopolitical%2520Outlook%2520on%2520International%2520Migration.pdf>
22. Internal Displacement Monitoring Centre, Global Report on Internal Displacement, September 2019. URL: <https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2019/>
23. Datareportal, Digital 2019: Global Digital Overview, September 2019. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2019-global-digital-overview>.
24. Refugees and migrants in times of COVID-19: mapping trends of public health and migration policies and practices. Global Evidence Review on Health and Migration. World Health Organization 2021. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/9789240028906-eng.pdf>
25. Pierre Georges Van Wolleghem. The EU's Policy on the Integration of Migrants. 2019. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-97682-2>
26. Oksana Hamova, Anna Dergach, Oksana Pikulyk, Irina Zolotykh, Kateryna Diachenko. Methods of Regulating Migration Processes in EU Countries. International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.21 No.3, March 2021. P. 257-265. URL: <https://koreascience.kr/article/JAKO202121055593988.pdf>
27. Johann Fuchs, Doris Söhnlein and Patrizio Vanella. Forecasting—Significance and Approaches. Encyclopedia 2021, 1, 689–709.